

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1. sz., földszint.

Bérmertlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Petőfi-utca 1. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.)

Hirdetések díjszabás szerint. Egyes szám 5 kr., ünnep- és vasárnaputáni szám 8 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és csütörtökön után is.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva. Egész évre 12 ft, Fél évre 6 ft, Negyedévre 3 ft, Egy óra 1 ft

Vidékre postán küldve:

Egész évre 14 ft — kr., Fél évre 7 ft — kr., Negyedévre 3 ft 50 kr., Egy óra 1 ft 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők. Százalékot nem adunk

Politika és szerelem.

Arad, április 8.

Cupidón mindig volt valami katonás, tegezzel s nyílal fejezetten rajzolják is. Ma határozottan a hadi ösvényen van s ha mint jó nevelésű isteni gyermek irtózik is személyesen törni ki egy indiánus harci orditásban, a kíséretében haladó Pama annál kevesebb kényszer enged magára gyakorolni s ez órában a világ összes lapjain veszett láрма dörög, zug s füttyöl keresztül a hetyke istenfi logujabb hadjárataról.

A slivniczi fejedelmi hős csinos alakja egész hirtelen s váratlanul ismét megjelen a napi történet felszínén, egy romantikus szerelmi rege illatos és szellős szövetébe burkolva. A büszke ifjú hőst, kit a császári unokatestvér irigysége és neheztelése egy napk ut hatalmasan emelkedő dícsaplya magasáról hirtelen a trón-s hatalom vesztésé, a politikai s társadalmi számkivetés mélyre taszított, a berlini császár-leány rajongó tiszta szerelemre újra a magasba vienni s egyszerre a földi paradicsomnak mind a hét egébe emelni akarja. De az állami eszély hidegen s elutasítólág közelébe s a ki parancsát hirdeti s végrehajtja, az a legerősebb ember, ki most a földön vándorol.

Ki fog győzni a küzdelemben? a férfit, ki az eszélyt képviseli s egy óriás, vagy a fiut, ki a szerelmet védi s egy isten?

Kétségtelen, hogy e pillanatban az állami eszély győz. Ha Bismarck hivatalban maradását azon feltételhez köti, hogy Viktória hercegnő ne jegyeztessék el Battenberg Sándorral, mert ez a czárt halálosan megsértene s a világbe-két veszélyeztetné: Frigyes császár nem fogja megkímélni gyermekét, bármennyire szereti is őt, azon kemény megpróbáltatástól, hogy a saját szíve vágyát az általános jólétnek alája rendelje. És minden jól arra mutat, hogy a német kancellár a legnagyobb komolysággal jár el az ügyben s tényleg képtelennek tartja magát, a keleti kérdésben a lavirozás és balanszirozás eddig követett politikáját sikerrel folytatni, ha a bolgárok által még mindig rajongva szeretett Battenberg a német császár veje lesz.

De egy ifjú szív szereleme tovább él, mint egy aggyastyán, ki a szoltárió korát már átépte. Anglia királyi udvarának, az épp oly erős mint nemes Viktóriának gyermekeiben s bizonytal unokáiban is csodálatos kitartás és állhatatosság van. Ők éppen ellentétei ama keletieknek, kikről a költő énekel, hogy meghalnak, ha szeretnek: ők élnek, ha szeretnek és szeretnek: a költő csak élnek. Egy pár évvel több vagy kevesebb, az nem tesz sokat egy hercegnőre nézve, kinek vére Viktória császár-királynőtől eredt s Beatrix hercegnő, az angol trónon ülő matrona kedvencz lánya, megmutatta a bámuló világnak, hogy egy szép s egészséges, a test és szellem minden bájaival a legdusabban megáldott hercegnő mily soká s türelmesen tud, ha akar, hajdani maradni, hogy végtére ahhoz menjen nőül, kiben eszményit megtestesítve, élte üdvét biztosítva látja.

A német császár-leány a jelen pillanatban mérvadó állami eszélynek engedelmessé, egyelőre le fog mondani. Herceg Battenberg Sándor pedig, kit még a nagyon haragos unokabátya sem hagy kombinációi kívül, elvitázhatatlan még jelentékeny szereplésre van hivatva a történelemben. És az sem teljesen elképzelhetetlen eshetőség, hogy Oroszország Európával békét s Németországgal új békeszövetséget egykoron épp olyan alapon köt, a melyen az ifjú szerelmesek boldogsága s egyuttal Bulgária biztosított függetlensége s jóléte fölülül. Sándor herceg és Viktória hercegnő még mindketten fiatalok: várhatnak.

A karánsebesi választás. A Karánsebesen megválasztott Popovics tudvaleg nem nyújtotta be megbízó levelét a háznak, le sem mondott arról, hanem meg nem jelenésével tüntetni kívánt a magyar alkotmányosság ellen. A magyar országgyűlésnek azonban az ily közelebről nem jel-

lemezhető üzemek ellen megvan a maga fegyvere, s a képviselőház összeférhetlenségi bizottsága legközelebb bizonyítván Popovics urala ugyanugy fog elbánni, mint Dodával s a karánsebesi ultranacionalisták előbb-utóbb meg fogják tanulni, hogy az alkotmányos intézményekkel való ilyenmü játék csak azokra veszedelmes, a kik elkövetik, mert a magyar államiság érdekei magasabban állnak, sem hogy ilyenmü idétlenségek érinthetnék azokat. A megválasztott Popovics ur nem tartotta el-egségnek, hogy megbízó levele be nem mutatásával tüntessen, hanem mint annak idején köztöltik, hosszabb levélben akart korrespondensálni a magyar képviselőház Csak helyeslőleg vehetjük tudomásul — írja a „Nemzet“ hogy Popovics Mihály urnak ezen magán jellegű stilygyakorlatait a képviselőház elnöke nem tartotta a képviselőház elé valóknak s bár — ebben Popovics ur, alább közlendő második levele szerint, valami sérelmet vél magára nézve láthatni, mi csak természetesen tartjuk, hogy a magyar képviselőház ez ügyben hivatalosan nem vesz egyébről tudomást, mint hogy a megválasztott ur, hivatalos felszólításra sem teljesíti a mandátumával járó legelső kötelességet, amelynek teljesítése nélkül a háznak joga, sőt kötelessége őt teljesen ignorálni s vele csak annyiban foglalkozni, a mennyiben azt a törvény rendelkezése megköveteli. A képviselőház elnökének e tárgyban benyújtott jelentése így hangzik:

Jelentem a tisztelt háznak, hogy a f. évi márczius hó 3-án tartott ülésben tett jelentésem szerint, Krassó-Szörény vármegye karánsebesi választó-kertletében megválasztott országgyűlési képviselő, Popovics Mihály urat az 1876. évi 39. t. cz. értelmében, márczius hó 2-án hozzá intézett levelemben felszólítottam, hogy megbízó levelét 15 nap alatt mutassa be.

Ezen felszólításom Krassó-Szörény vármegye alispánjának f. évi márczius hó 9-én 7172. sz. jelentése kapcsán beküldött kézbesítési iv szerint, magának Popovics Mihály urnak, márczius hó 7-én kézbesítettett. — E azonban mindez ideig megbízó levelét nem mutatta be, sőt két rendbeli iratában nyilváníti, hogy azt tenni nem is hajlandó; ennél fogva kérem a t. házat, hogy ezen ügyet az 1876. évi 39. t. cz. 6. §-a értelmében, az összeférhetlenségi bizottsághoz utasítani méltóztatassék.

Budapest, 1888. apr. 7.

P é c h y T a m á s,

a képviselőház elnöke.

Popovics e jelentésben említett két irata közül az egyiket már régebben küldtük; a második következőleg hangzik:

Tisztelt elnök ur!

A karánsebesi kerület képviselőjévé lett megválasztásom után, a képviselőházhoz febr. hó 22-ike alatt egy a lapokban is közölt nyilatkozatot intéztem, melyet Elnök ur, mint a márczius hó 3-iki ülési jelentésből látom, a képviselőháznak bejelenteni sem méltóztatott, hanem arra szorított, a képviselőháznak tudomására hozni, miszerint a belügyminiszterium utján megválasztásomról értesítve, miután a törvényes 15 napi határidő eltelt, megbízó levelem bemutatására felszólított.

Nem tudom, vajjon a képviselőház elnökének jogában áll-e a képviselőházhoz intézett okmányokat saját belátása szerint annak bejelenteni, vagy ilyeneket tőle eltartóztatni.

Különbö a kérdés vizsgálatába nem bocsátkozom, miután végre is a képviselőház dolga, elnökének jogait ismerni, illetve meg szabni. Azért márczius hó 2-ikéről belt becses felhívására válaszként arra szorítok, hogy vonatkozással említett és a képviselőházhoz intézett átiratomban kifejtett indokaimra, akkori nyilatkozatomhoz képest kijelentem, miszerint sajnálatomra nem vagyok a helyzetben, becses felhívására megbízó levelemet bemutatni.

Kiváló tiszteltem kifejezése mellett.

Orsova, 1888. márcz. 7.

Popovics Mihály,

a karánsebesi kerület választott országos képviselője

Az ügy, az elnök indítványa értelmében, az összeférhetlenségi bizottsághoz utasított.

Külföld.

Az orosz rubel és monarchiánk. A balkánfélszigeti orosz üzemek felől írják a „Nemzet“-nek Bécsből ápril 6-ról:

Nem mondunk le a reményről, hogy a gondviselés és diplomaciánk erőfeszítései az idén is meg fognak bennünket menteni a háborútól, de annyi bizonyos, hogy Románia északi határától fogva az Adria partjáig, az orosz pén és orosz igazgatás kérielhetlen aknahrucogot folytat a monarchiánk nyugatma és érdeke ellen. A bucaresti hiteles jelentésekből

elégé kitűnt, milyen szerepet játszott Hit-rovo orosz követ, alárendelt hivatalnokai-val együtt, az utcai és parlamenti botrányok rendezésében. A Balkán félsziget országában és tartományiban más, nem kevésbé tevékeny és lelkiismeretlen orosz ágensek végzik a lázítás és izgatás munkáját. A czél természetesen Bulgária kérekerítése és az orosz hatalmi kör kiterjesztése, a jelszó a szláv érdekek szolidaritása. Gombamódra nőnek a lapok, amelyek orosz pénzért szolgálják mindenféle nyelven az orosz czélokot. Soha annyi pénz mint most nem költött az orosz kormány a külföldi sajtó megvesztegetésére. Párisban is körülbelül 10—12 lap állrendelkezésre, a melyek közülmint teljesen megbízható forrásból tudom, mindegyik havonként 3000—5000 frankyi szubvenziót huz M o h r e h c i m b á r o t o l, az orosz nagykövettől. Szerbiában és Bulgáriában orosz pénz csinálja ama zuglapokat, a melyek a gigondolható leggyalozatosabb lázítás folytatják Milán király, Ferdinand fejedelem és kormányaik ellen. Boszniába és Herzegovinába a mint szerit tehetik, ugy csempézik be a politikai szennysajtó termékeit, a melyeket Horvátországban és főleg Dalmáciában is sikerül terjeszteni. Az ilyen csempészeket nem lehet teljesen megakadályozni, ez a dolog természetében fekszik és a csempészkedés e faját sikerrel üzték mindenütt és minden időben. Az egyedüli ellenszer, a melyet ellenében alkalmazni lehet, abból áll, hogy a tisztességes sajtó és a hatósági közegek minden alkalommal rámutatnak e gyalázatoságok forrására. Természetes, hogy ezen üzemek legközelebbi és legőbb czéjla Bulgária. Igen valószínű, hogy az oroszok ott várnak bizonyos eseményeket, a melyek a keleti országokban megasótt akndk egész sorát felrobbanthatják. Azok, a kik a bolgárok közt intézik az agitációt, igen jól tudják, hogy ha czél akarnak érni, mindenképp a hadseregben kell propagandát csinálniuk, a mint 1886 ban is tették Sándor fejedelem ellen.

Az orosz lapok szerint ez a proklamáció a bolgár emigransoktól ered. Meglehet. Es nem is csodálkozhatunk rajta. Hiszen Grujew, Benderew és I. Sándor fejedelem többi árulói, orosz iskolába jártak.

Legujabb posta.

— Bismarck lemondásához. —

A német kancellár-kriszinek elmúlt már minden akut színezete. Ebben a tekintetben a berlini „National Zeitung“ megmarad s mellett, hogy a Battenberg-féle házassági terv kérdése ez idő szerint el van intézve. A birodalmi kancellár érvényre juttatta politikai ellenérveit s a terv többé nem került szóba. A birodalmi kancellárnak nem volt oka arra, hogy lemondásának elfogadását kérelmezze. Hogy mi történne akkor, ha az ügy újból felszínre kerülne, ez magában véve más kérdés. Elfordulhatnak oly körülmények, a melyek közt a házasságnak nem állna akadály utjában, például, ha a bolgár kérdés meg volna oldva.

A helyzet változását jellemzi a következő florenziai jelentés is: Viktória angol királynő, florenzi utjából visszatérőben meg akarta látogatni Berlin városát, a hol latba akarta vetni befolyását Battenberg Sándor herceg érdekében. A királynő azonban ugy látszik nem Berlinen át utazik vissza Angliába. Ezt a nagy meglepetést keltő hirt a politikai körökben annak a jelölő tekintik, hogy a házassági terv tényleg elhalasztott.

Illetékes helyről vett értesülés szerint Battenberg Sándor herceget Frigyes császár nagy kitüntetésben s a karta részesítte. Az volt a szándéka, hogy azon a napon, melyen Battenberg hercegre nek Viktória hercegnővel való eljegyzése a hatalmak képviselőinek hivatalosan tudtul adatik, a herceget a „pour le merite“ rendjel tulajdonosává nevezi ki, s a porosz hercegi cím-mcl ruhazza fel. Midőn ezt a tervet a császár Bismarck herceg birodalmi kancellárral közölte, a kancellár nyomban kijelentette, hogy sem a házassági tervet, sem a herceg kitüntetését nem tartja oportunusnak, kijelentette, hogy a terv ellen kötelessége küzdeni s egyuttal arra kérte az uralkodót, hogy halassa el elhatározását addig, míg alaposan meg nem fontolja azokat az érveket, a melyek a terv ellen politikai okokból felmerülnek. Hogy a császár ezekkel az érvekkel behatóbban foglalkoztassék, a kancellár azokat írásba foglalta, s a harmincz oldalra terjedő, nagyérdemű emlékiratot szerdán délelőtt adta át a császárnak, azzal a határozott kijelen-

téssel, hogy az esetre, ha a császár nem veszi figyelembe a felhozott érveket, s a tervbe tett házasság megkötetik: l e m o n d á l l á s á r ó l. A császár megígérte, hogy az emlékirattal behatóan foglalkozik, s talán ennek lehet tulajdonitani, hogy a Battenberg-féle eljegyzés időközben elnaplott.

Egy bécsi lap sűrűgönye szerint a német kancellár-válság még mindig függőben van. Bismarck herceg felvetette a bizalmi kérdést és további megmaradásának feltételét igen komor ridegséggel szabta meg. Csak akkor marad, ha az udvar a Battenberg-féle házassági tervről teljesen és végleg lemond. Az uralkodó család jóformán két táborra szakadt. A császárné oldalán áll az angol királyné, kik egész rajongással csüggenek a szóban forgó házassági tervre; a másik félen áll a császár, aki osztva kancellárja aggodalmait, a politikai szempontok követelményeire helyezkedik. Bismarck herceg befolyásának tulajdonítják azt is, hogy Battenberg Sándor herceg kilitásba helyezte berlini látogatása elhalasztatott. Hogy a házassági terv végleg elejtett-e vagy csak függőben van, nem lehet tudni. Annyi bizonyos, hogy az irányban a legteljebb helyen olyan határozatot nem hoztak, mi által a válságot megszüntetne lehetne tekinteni. A politikai körökben azonban nem zárkoznak el annak a kétségtelen igazságnak a beismerésétől, hogy ha a szőnyegen forgó kérdésben a kancellár befolyása diadalmaskodik is, bizonyos elkeseredés marad hátban, a mely ölmossullyal fog ucheledni az urakodó család és a kancellár kötti összeköttetésre: s ha minden ellentét kiegyenlítettik is, a fájt érzést hagy maga után és talán elsem osztható le-rangoltságot szül. Általános a vélemény, hogy csak nyomós politikai okok kénszeríthették a kancellárt a kabinetkérdés felvetésére. Valószínű, hogy e lépésre számos kérdés, tán a kérdések egész sora bírta, s a házassági terv csak közvetlen okozója lehetett a lemondási szándéknak, melyet számos más közvetett ok tett a kancellárra nézve elkérthetelenné.

Különbö a hangulatra Bérneve jellemző a következő epizód, melyet Berlinben emlegetnek. A mikor Bismarck herceg közvetlenül a császár trónralpote után nála jelentéstétl véget megjelent, ott volt a császárné is, a ki férje betegsége óta szüntelen oldalán van. A kancellárnak feltűnt a császárnő jelenléte; de erre vonatkozólag ezuttal semmi megjegyzést sem tett és előterjesztéseit előadta. A mikor azonban másodizben is megjelent Charlótenburgban és Viktória császárné megint ott volt a császár dolgozó szobájában, a kancellár késedelmezzet előterjesztését megtenni s a midőn a császár azt kérdezte tőle, miért nem kezdi meg előterjesztéseit, Bismarck herceg teljes nyíltsággal kijelentette, mennyire azokatlan előtte, hogy a császár niucs egyedül, midőn előterjesztéseit teszi és bizonyos nyomozató érzéstől uem tud szabrdulni, ha a császárné ott marad. Erre a császárné elhagyta a dolgozó szobát s nem joent meg többé a kancellár előterjesztéséinel.

ARADI KÖZLÖNY (Megjelen minden nap.) Előfizetési feltételei. Helyben házhoz hordva: Egy évre 12 ft — kr, Fél évre 6 ft — kr, Negyedévre 3 ft — kr, Egy óra 1 ft — kr. Vidékre szétküldve: Egyévre 14 ft — kr, Fél évre 7 ft — kr, Negyedévre 3 ft 50, Egy óra 1 ft 20. Vidéki t. előfizetőinket kérjük, hogy az előfizetési díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap pontos expedícióját fennakadás nélkül teljesíthessék. Az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala. NAPTÁR. Április 9. Hétfő. Rom. kath. naptár: Demeter. Prot. naptár: Demeter. P. Görög-orosz naptár: (márczius 28.) István Nap két 3 óra 24 perccel, nyugszik 6 óra 49 perccel.

HIREK.

Arad és vidéke.

A Kölcsey-Egyesület tegnap d. e. rendkívüli közgyűlést tartott Fábriácz László főispán elnöklése alatt. A közgyűlés határozatképességének konstatálása után az elnök előadta a rendkívüli közgyűlés tárgyat, mely lapunk szombati számában részletesen volt ismertetve. A választmány álláspontját Rozsnyay Mátyás adta elő, s ezután a közgyűlés minden vita nélkül kimondta, hogy a múlt közgyűlésnek a pénztárra vonatkozó határozatát formahiba miatt érvénytelennek nyilváníti. Rozsnyay különösen hangsúlyozta, hogy nem személyes tekintetek vezették, midőn indítványozta az egyesületi pénzközelelnék a polgári takarékpénztárra bizatását, hanem erre ditalanul volt hajlandó vállalkozni, ha nem vesztelte az, hogy az egyesület megtakaritassa a pénztárnoki fizetését. Ez indítvány megújítását fenntartja akkora, mikor a pénztárnoki állás megtrül. Az elnök erre felolvastta a rendkívüli közgyűlést, melynek más kitűzött tárgya nem volt. — A közgyűlés után a választmány tartott rövid ülést s megállapította a Szárogy-alméktábla feliratát a Varrassy Árpád által szerzett dystichonnal. A felirat a következők lesz:

Sárogyi itt született: lauttal két szemérem a hából: Zengeni nemzeti dalt, s kelteni honfi érsnyt.

Sárogyi Gyula MVCCXXVI—MVCCCLXI emlékének az aradi Kölcsey-Egyesület. 1888.

Az aradi zenekedvelők együletének tegnapra kitűzött közgyűlése, mint hogy a tagok nem jelentek meg határozatképes számban, nem volt megtartva. A közgyűlés újabb határidőjűl t. hó 15-ke. jövő vasárnap tízeztől ki, mely alkalommal a gyűlés tekiutet nélkül a megjelenők számára meg fog tartatni. Az egyesületnek e év jelenléteiből kiemeljük, hogy a tagok száma a múlt évi közgyűlés óta 45-ről 82-re emelkedett, mi mindenesetre szép eredmény. Az egyesület zenédejében a növendékek száma a folyó évben is szaporodott. Az 1886—87. tanév I. felében 64, II. felében 59, míg 1887—88. tanév I. felében 64, II. felében 69 növendék volt. Az intézmény 7 rendes tanár oktat, kik heti 67 és fél órában tanítanak. Tanítanak az intézetben kongorát, hegedőt, magán-éneket, karnéket a fuvolát és gordonkát. — Mint hogy az egyesület csajjal leginkább akkor érhető el, ha minél több tagja van az egyesületnek és minél szélesebb körben érdeklődnek az iránt, kívánatos, hogy a zenekarátok minél nagyobb számmal lépjenek az egylet tagjai közé. Az évi tagsági díj 5 frot tesz, minek fejében az egylet tagjai a hangversenyekre, melyen minden évben van legalább 3—4 két szabadjegyet kapnak s az egyleti tag gyermekeinek tandíja a zenében a tagsági díjjal olasób.

Miniszteri elismerés. A magyar királyi állanvasutak aradi üzletvezetőjének P e k á r Károly főfelügyelőnek, valamint P a n a s s i p Miklós és K o r b u l y József felügyelőnek az erdélyi hadgyakorlatok alkalmával teljesített buzgó és sikerdus működéséért a közlekedési miniszter elismerését fejezte ki.

Emlékkönyv az aradi várbán. A Morara és Novarra melletti ütközet emlékére szombaton este igen sikerült emlékkönyv volt az aradi várbán. Ez ütközetben a mi házi eradunk, a 33 ik gyalogezred kiváló szerepet játszott s ily kegyelettel tartották meg az emlékkönyvet, mely már regge kezdődött a vártemplomban végbement istentisztelettel. Ez alkalommal a legényességben ünnepi beszédet intéztek német és magyar nyelven. — Este a tiszti kaszinó termeiben volt a tulajdonképeni ünnepély, hangverseny, színelőadás és tánc. A hangversenyben nagy tetszéssel működtek közre Lucas főhadnagy, ki szavalt. Ha e k n e r n é urnó és L i p p n e r főhadnagy, kik duettet énekeltek, továbbá G o s k o lovag tisztelhettes humoros előadása. Ezt követte ismét egy humoros előadás H a n n e k e r n é urnó, L i p p n e r főhadnagy és P r i e g e l egy éves ünkesntes szereplésével. A záródot egy bohózat képezte T s c h u t s c h n e r főhadnagy, K o o h hadnagy és G o s k o lovag tisztelhettes sikerült előadásában. A sene-darabok zongorakíséretét Szilágyi ünkesntes játszotta ugyesen. Az összes előadások kitűnőleg sikerültek és a közönség pompásan mulatott. Reggelig tartó táncosol partizték be az ünnepélyt, melyen a tisztikar, a tartalékos tisztak nagyszámú felül megjelentek C r o n e n b o l d ezredesné, P a v e k alesredesné, K o l l e r őrnagyné, R e i b e n s c h u c h n é, H a l a v a n y a szászadosné, G ö r z n é, Z i k e l y n é, H a n n e k e r n é, M e i x n e r n é, K i s s n é, K r a u s z n é, E ö t v ö s n é és E ö t v ö s Margit k. a., P á l f y k. a., K i s V i l m a k. a. stb.

— Halálhírek. Tóvisi Faur János Krassómege volt főispánja, nyug. kuriai bíró, ki a szabadságharcban mint főhadnagy szolgált hazáját — mint Paulisról értesítettek — f. hó 7-én, életének 66-ik évében meghalt. Lóczy Lajos műegyetemi tanár az elhunytban apóst gyászolja. A család a halálesetről következő gyászjelentést adta ki:

— Az aradi kereskedő ifjak társulata tegnap délután 3 órakor tartotta rendes évi közgyűlését. Lendvai Sándor elnök lelkes üdvözlő beszéddel nyitotta meg az ülést, mely után olvastatták a tükör évi jelentését. E jelentés az egyetnek egy erkölcsi, mint anyagi haladását tünteti fel. Felmentültük ebből, hogy a társulat képviseltette magát a kolozsvári kongresszuson és az év folyamán könyvtárát jelentékenyen gyarapította. Könyveket adományoztak az egyetnek Besze János, Lendvai Sándor, Battaszéki Lajos dr. és Barth Lajos, kiknek a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A szavazó bizottság jelentése és a költségvetés helyeslése tudomásul vétetett, a tisztújítás következett. A tisztújítás eredménye: Megválasztották elnöknek: Abonyi Lajos, alelnöknek: Lendvai Sándor, titkárnak: Fellegi Lajos, II. titkárnak: Naményi Lajos, I. pénztárnoknak: Pinner Vilmos, II. pénztárnoknak: Wessely József, Ellenőrnök: Schreiber Márk, I. könyvtárnoknak: Barth Lajos, II. könyvtárnoknak: Rottler Gyula, házgyógyos: Eckert Gyula, tb. házgyógyos: Puszkás Ljót. Választmányi tagoknak: Arstein Gusztáv, Beck Adolf, Heim János, Kniffel Lajos, Kronberger Mór, Mikola János, Rügner Vilmos, Reich Béla, Reimiger Samu, Róza Imre, Schönwald Soma, Wiszt Gyula; Számvizsgáló bizottság: Böhme Adolf, Erőss Ottó, Tenbergszky Lajos, Löwy Gyula. — A választás eredményének kihirdetése után Lendvai Sándor újonnan megválasztott alelnök megköszönte a belső helyezett bizalmat, felkéri a gyűlés tagjait netáni indítványok előterjesztésére. Mire Barth Lajos ajánlata Puskás Ljót és Ferenoz, ki az egyetlet mult hóban itt tartott felhívására fölötté lekötelezte, zajos éljenzéssel tiszteletbeli taggá választott. Ezzel a gyűlés véget ért.

— A mulató Csanádmegy. A farsang Csanádmegyben úgy látszik második virágzását éli, mert míg a tél ennyire alig volt ott valamire való nagyobb bál, most egyszerre két nagyszabású táncmulatságra folytak az előkészületek. F. hó 9-én Makón a kazsinó termében piknik lesz, melyet Rónay László kis-zombori birtokos rendez, ezen kívül pedig a vármegye is bála készül. A megye báljára, mint értesülünk — a napokban küldetnek szét a meghívók. A bál elnöke intézkedéseket tett katonai zenekar megszerzése iránt; a katonai zenekaron kívül azonban cigánybanda is fog játszani.

— Csanádmegye közgazdasági bizottsága f. hó 11-én tartja rendes havi ülését. — Az országos munkásbetegség-előző és rokkant egyet aradi előhívó tegnap délután tartott gyűlésén a budapesti közgyűlésre kiküldendő képviselőket Döngl Ferenoz és Schmiedt Emánuel választotta meg.

— Birtokváltások. Az aradi kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál a mult héten a következő átíratási kérvények eszközöltek: Franzóly Albert eladja az aradvárosi 522. számú házban A + 1 alatt bejegyzett belváros, válszó-utcai 15. sz. ház és telkét Kiss János és neje szül. Tóth Máriának 1000 ft vételárért. Illés Anna férj. Zsurka Agostonné eladja az aradvárosi 1736. sz. tjkönyvben A + 1 alatt bejegyzett Parnyáya külváros, fejszó-utcai 38. sz. ház és telkét Don Constantinné és neje szül. Haszlinger Eleonórának 750 ft vételárért. Bernath László és neje szül. Aranyos Rozália eladja az aradvárosi 1856. számú tjkönyv-

ben A 2 alatt bejegyzett Parnyáya külváros. Demeter-utcai 102. sz. ház és telkét Kvasznicska Andráss és neje szül. Kalmár Juliannának 700 ft vételárért. Bruckmüller (Bátori) Gusztáv szül. Csámszky Alojzia eladja az aradvárosi 3576. és 2651. számú tjkönyvekben felvett összes ingatlanokból 600 ft vételárért. Jankó Jánosnak 1800 ft vételárért.

HAZÁNK ÉS A FŐVÁROS

— Kossuth az Amerikába való kívándorlás ellen. A „Hungaria” című newyorki lap márczius 21-diki keletű Magyarországra most érkezett száma a lap élén közli Kossuth Lajosnak a szerkesztőhöz intézett levelét, a melyben érdekesen nyilatkozik az Amerikába való kívándorlásról. Kossuth levele — mit mindenkor kommentár nélkül adunk — így hangzik:

22 Via dei Mille, Turin, Olaszország. February 29, 1888. Tisztelt uram! Mult jan. 19-ikéről keltezett levelében hozzám intézett azon kérdésére, hogy vajjon Rózsafy Mátyas ur vo'te valaha titkárom vagy sem? nemmel felelek. A Rózsafy név azt a bizonytalan sejtelmeket kelti bennem, mintha ez a név nem volna előttem ismeretlen. de idő és viszontagságok annyira megviselték emlékező tehetőségemet, különösen a nevekre nézve, hogy teljességgel nem bírok visszaemlékezni, vajjon csak hallomás után tünik-e fel előttem ez a név ismeretnek, vagy pedig valamely előfordulhatott viszony vagy érintkezés folytán, melyre azonban természetesen nem emlékszem, hanem azt bizonyosan mondhatom, hogy Rózsafy nevű titkárom soha sem volt. Egykoron az én állítólagos titkárim és hadsegédeim oly sűrűn tünnek fel, mint a falevelé Valomonorában, a hajdani magyar menekültek közt, sőt még olyankor is, kik magyarként, noha nemcsak azok nem, de még csak magyarok sem voltak; pedig bizony az én valódi titkárim a hadsegédeim összes száma még annyira sem ment, mint a menüi kézuim van. Hja, mert volt idő, midőn ezt a minősítést mód lehetett itt ott felhasználni azon rokonszenv kizsákmányolására, melylyel a szabadságszerető népek a magyar ügy iránt viselkedtek, de ez az idő rég elmúlt, most már nincs rokonszenv a magyar ügy iránt és nem is lehet, mert hiszen már „Magyar ügy” a 48—49-iki honvédelmi harc értelmében nincsen, kitérülte azt maga a magyar nemzet a függőben levő ügyek lajstomából, a ki vagyis inkább elalkuvás által, hát bizony most már annak a titkársági címnek nincsen értéke a világnak semmiféle piacán és én valóban csodálkozom, hogy ez a minősítési kérdés valahol még előfordulhat, de minthogy előfordul, nem szeretném ha az ön kérdésére adott válaszm Rózsafy ur valamely hátrányára polemicize felhasználatnék, minthogy önmaga oda nyilatkozik, hogy az a bizonyos ur azt nem állítja, hogy titkárom volt, s mindössze is csak az a körülmény forog fenn, hogy ő eddig nem czafoltta meg ezt a minősítési írt, melyet a mint levelében ön állítja „turbuzgó barátai ország-világnak hirdettek.” Nagyon kicsi lehet az az „ország-világ” s én a meg nem czafolást nem ítélem tiszteségtelen eljárásnak, mert a megczafolást nem tartom kötelességemnek. Boldog Isten! mennyi pletykát költöttek hirdettek az emberek én fölöttem s én bizony nevetésges dolognak tartanám, ha valaki azt nekem kötelességmulasztásul róna fel, hogy a fölölem mások által terjesztett híreket meg nem czafoltam. Amerikába kívándorlott oly magyarnak írván, ki a Helly-körnek elnöke, tehát a függetlenségi pártnak egyik kiválóbb tagja volt, nem zárhatom be levelem a nélkül, hogy ki ne jelentsem, miként engem az újabb koru tömeges s a magyarságra is kiterjedő kívándorlás hazából Amerikába mondhatlanul aggaszt és mélyen elszomorít. Nem politikai kény-

széruségü menekülés, hanem hazát cserélő kívándorlás forog fenn. Aggasztó dolog ez, mert körjel, mely arra mutat, hogy szégyen magyar hazám már nemcsak politikailag, hanem közzgazdasátlag is súlyosan beteg, de mélyen elszomorító is, mert megdögvölva, hogy mennyi ellenség tör a maroknyi magyarságra, ugy hazáján kívül mint belől is lehetetlen valódi nemzeti szerezésültségnek nem ítélnem, hogy a szülőföld szeretete már sem nem eléggé általános, sem nem eléggé erős abban a boldogtalan országban, visszatartani magyartól atól, hogy maga magát kívándorlásokkal gyengítse. Tudom, hogy önk ott Amerikában iparkodnak a kívándorlott magyarkor magyarságát az elmulástól megóvni, és annak lehet, lesz annyi hatása, hogy a magyar kívándorló magyar marad s az maradhat az is, a kit magyar apának magyar anyja szült Amerikában, mert az anyai kéz nyoma, az anyai nevelés bélyege kitérülhetlen, de nemzedékről nemzedékre a kívándorló magyarok magyarsága csak ugy lehetne Amerikában feltartható, ha vagy tömegesen együtt lakva magyar községeket alkotnának, vagy pedig magyarságuk (a mitől isten őrizzen) új meg új kívándorlások által folyton felfrissítetnék. E nélkül az amerikai magyarság az idgen anyai idegen környezet nyelvébe, jellemébe, szokásaiba a másdik nemzedéknél már okvetlenül beleolvad; ez szocialisztikai kérszernség, sokszor már az első nemzedéknél is beleolvad. Számos levelet kaptam én Amerikából, egykori magyar menekülteknek amerikai anyától született fiaitól, a kiken annyira nincs már semmi nyoma a magyar származásuknak, hogy még ajpjoktól öröklött magyar családi nevüket sem tudják, a nevetésgig eltorzították. — S még ha mindez nem így volna is, annyi bizonyos, hogy a magyar hazából állandóan kívándorlottak a magyar hazára nézve elveszték. — Pedig hej, a magyarság méhköpüje nem oly túltöltött ott abban a hazában, a melyen kívül (a mint a költő megírta) a nagy világn nincsen számára hely, hogy még rajokat is boosáthasson ki. Nagyon szomorú ténemény ez az elrajzás, valódi nemzeti szerezésültség. Fogadja ön uram! legjobb kívánataimat s barátságos üdvözlétemet. Kossuth.

— Károlyi Viktor gróf temetése, mint Nagy-Károlyból táviratozták, péntek délelőtti ment végbe a kaplonyi család sírholt templomában. A gyászszertartás esendés misével kezdődött, melyet Palózer Ernő nagy-károlyi kegyesrendi házfőnök mondott nagy-számu fonyes segédlettel. A családtagok közül jelen voltak: Osv. gróf Károlyi Györgyné, Károlyi Gyula és István grófok, az elhunyt özvegy két leányával, Degenfeld Gusztáv gróf, Zselinszky Róbert gróf, Vécsey Miklós báró, a Károlyi uradalmak egész tisztikara, Eltkön Dani, Bujanovics és Perlaky főbb tisztviselőikkel, az összes kegyuraságok alatt álló papság, a vármegye tisztviselői, számos hivatal képviselője és nagyszámu közönség. A gyászszertartás után sz. alpsakkaporsót délelen egy órákor helyezték el a sírholt ana firkéjébe, melynek nyílása föl a megboldogult sajátkezűleg írta volt fel nem rég ironnal e most is olvasható szavakat: „Itt ohaajt nyugodni Károlyi Viktor, anno?” — A gyászszertartás alatt a családtagok és kivált Károlyi István grófné, mély megnatottság vett erőt.

— Rövid hírek. Beszterezében nyáró írják, hogy Preisich Zsigmond jómódu polgár neje, 6 gyermek anyja, egy konyhukés-el torkát elmetezte. Hátrahagyott levelében említést tesz arról, hogy borzasztó tettét azért követte el, mert férje iránt hitlen volt. — Szentmarjai Lajos honvédszázados, a fővárosban szombat déli 12 órákor tartott gyakorlaton leesett lováról, lábai a kengyelvasban megakadtak és a megbokrosodott paripa 500 bíryi erősságban huzrolta maga után szerencsétlen lovasát. A szerencsétlen kapitány a gyakorló tér köves talaján szétverte a fejét, arczát és tagjaiban is felette komoly sérüléseket

szennvedett. Felépüléséhez nagyon kevés reményt fűznek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

— Az „Ország-Világ” 15-iki számában Vajda Jánosnak egy igen érdekes cikke („A nyelvőr”) nyílja meg a közölemények sorát. Szabó Endre orosz közölemények mutat be. E számban kezdődik Grollier Balduin, a magyar származású író „Aranygrófné” regénye, mely Erdélyben játszik. A lap egyéb közöleményei: Gólyabov-tól „Egy orosz nábob története”, Lindau Pál „Loli” című regényének folytatása. Juba Ádrtól ezik a gégeről (számos ábrával) stb. Igen érdekes az 1838-diki buda és pesti árviz egykorú leírása, szintén egykorú rajzal. A hét történetét mint rendszeren Székely Huszár írja meg. A képek közt kiválik Mannaheimert Ágost esetrájza, a „Rókatánc”, ezenkívül vannak eredeti rajzok a békás-osabai árvizről stb. — Előfizetési föltételek: január-décemberre 10 ft, január-juniusra 5 ft, július-szeptemberre 2 ft 50 kr, jul.-decemberre 5 ft. Az „Egyéltetés”-el együtt Egész évre 28 forint, fél évre 14 ft, negyedévre 7 ft, egy hóra 2 ft 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallás Irodalmi és nyomdai roszvény-társasághoz” küldendők. (Kocsorméti-utca 6 szám.)

Színház.

— április 8.

— Szászországok a színpadon. A mai harmadik és — fájdalom — utolsó előadásnak is nagy közönsége volt. A virág-bokrétá után ma mindjárt „A fal tövében” című kis vígjáték következett. Kalmár Piroksa k. a., ki Gabriella szerepének elváltásával oly lekötelező szíveséget tanúsított, egy szép virágcsokrot kapott a műkedvelők a művésznőnek felíratlalt a sok-sok szalagján. A magánjelent és az ének-rész ma elmaradt. „A bálkirály”-ben pedig Háza s Ilonka k. a. kapott egy gyönyörű csokrot a közönség tapsai közt. A tablok ma is kitűnően sikerültek. Igazán rosszul esett megválnunk ezektől a gyönyörű képektől. De hiába, most megint várunk kell egy évig.

Magyar Színészet	Aradvárosi színház
Folyó sz. 184	Bérlet 146 szám
Hétfő, 1888. április 9-én:	
KISS PISTA vendégjátékával	
Rip van Winkle.	
Regényes operetta 3 felvonásban.	
S Z E M E L Y E K.	
Rip-Rip, amerikai polgár	— — — — — Kiss Pista.
Lisbeth, neje	— — — — — S. Vadnay V.
Derrick, polgármester	— — — — — Balassa Jenő.
Adrien tengerész	— — — — — Zajonghy E.
Nick fogadós	— — — — — Tollagi Adolf

Közlekedés.

	ind. Aradról	érk. Aradra
Csabal vegyesvonat	regg. 6.30	este 7. —
Budapesti személyvonat	d. u. 12.31	regg. 6.45
„	este 9.17	d. u. 4.10
Erdélyi vegyesvonat	d. u. 4.30	d. e. 8.42
„ vegyesvonat Rad- na-Lippáig	d. u. 2.17	d. e. 7.56
„ személyvonat	regg. 6. —	d. e. 11.80
Temesvári vegyesvonat regg.	6.05	d. e. 9.27
„	d. u. 5.48	este 8.17
Borosszécsi vonat	regg. 6.38	regg. 7.30
„	d. u. 4.42	este 6.56
Szegedi személyvonat regg.	4.38	regg. 8.15
„	d. u. 2.56	d. u. 7.50

Felelős szerkesztő:

HINDY ARPÁD.

Az élvezetek egyik legelősebb és legkellemesebb neme, mely testünket feltölti, szibbadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes forgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatba tartja a „fürdés.”
A fürdés, kiválólag a gőzfürdővel járó dörzsölés (Frötiere) övetkeztében a testnek felbőre lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékony ható maró, sós nedvektől megszabadítsuk; ezáltal egészségünk biztosítottatik.
Hogy ezen ömögünk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehesünk.

Simay István a „Mare”-gőzfürdő tulajdonos

a fürdési díjak oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja. — Télen át reggel 7 órákor nyitattik a fürdő.

GŐZFÜRDŐ.

Egy személy-jegy . . . . . 70 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . . . 5 ft 70 kr.
Egy deák-jegy . . . . . 40 kr.

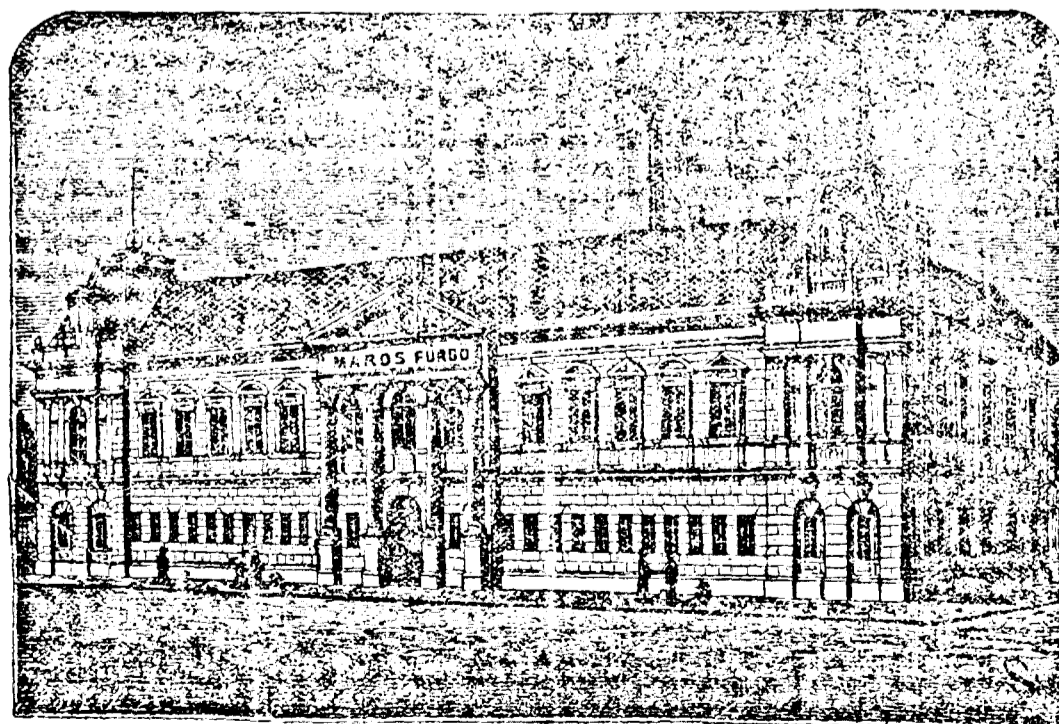
USZODA ZUHANYVAL

télen át zárva van.

HIDEG GYÓGY-FÜRDŐ.

Egy személy-jegy . . . . . 50 kr.
15 darab bérlet-jegy . . . . . 6 ft 75 kr.
30 . . . . . 13 ft 50 kr.
Mosással egy személy . . . . . 70 kr.

A váróteremben hideg étkek és italok mérsékelt árák mellett kiszolgáltatók.

VAS- ÉS MOOR-FÜRDŐ.

Egy személy-jegy . . . . . 1 ft — kr.
10 darab bérlet-jegy . . . . . 9 ft 50 kr

MÁRVÁNY-KADFÜRDŐK.

Ruhával . . . . . 50 kr.
Ruhá nélkül . . . . . 40 kr.
10 darab bérlet-jegy . . . . . 2 ft 50 kr

VILLANY-FÜRDŐ.

Egy személy-jegy . . . . . 70 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . . . 6 ft 50 kr.

Külön ruha-díjak:

1 lepedő vagy palást . . . . . 7 kr.
1 törülköző . . . . . 3 kr.

Pénztárvnyítás: nyáron reggel 6 órákor, télen reggel 7 órákor.

SZÜRT M-ROS-IVOVIZ eladásra is havi bé nyújtatik. Előlegyezni a pénztárnál lehet.

Nymajao és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.